

Előfizetési ár:

Egy évre — — 4 forint.
Fél évre — — 2 forint.
3 hóra — — 1 forint.
1 hóra — — 40 krajc.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal a „Csongrád” könyvnyomdájában,
(Grünwald Ferenc-féle ház)
hova a kéziratok és előfizetési pénzek is küldendők.

CSONGRÁD

TÁRSADALMI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos sor egyszeri beiktatása 10 kr., két hasábos 20 kr., három hasábos 30 kr. Legalább háromszor közlésnél a fele díj számítatik. Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyilttérben

minden egyes sor 20 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Kéziratok visszasadására nem vállalkozik a szerkesztőség

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő:

DR. CSONGRÁDI GÁBOR.

EGYES SZÁM ÁRA 10 KRAJCZÁR

Pünkösdi elmélkedés.

Keresztény vallásunk tanai: pünkösdi ünnepén szent lélek Isten küldeték a mester nélkül maradt tanítványok vigasztalására, szíveiknek a hitben s tanítójok iránti állhatatosságukban való megerősítésére, szóval: hogy az elnyomott ártatlanság s a keresztre feszített igazság és szelidség s a kegyetlen felett ujongva tomboló s minden igazat lábba tapodó önkény s annak vak eszközei ellenében elég bátorságuk legyen isteni mesterök magasztos elveit nemcsak saját kebel-világukban megőrizni, hanem azt a megfélemledett csekély hívek közt is megtartani, sőt az üldözések dacára minél tágasabb körben terjeszteni.

Ez eszmének emlékét tárja elénk évről-évre a pünkösdi ünnepe.

Az emberiség törvénykönyvének lapjairól ez eszmét olvassák le századok óta a napon az emberek millióinak; s a milliárdnyi néptömeg gépies egyformasággal talán azért olvassa, mert a kalendáriumban veres betűvel van e nap megjelölve. — Ünnepet szentel nem úgy az eszmének, mely ma már a képzelet világában él, az ember soha sem vágyik oda, honnét a szellem szikrája fejleszti az egész emberiségre jótékonyan ható melegét, hanem mindig arra kacsingat, hol az anyagság és a pillanatnyi élvezek mámorában örömittasan kéjeleghet...

Csak a milliók között élő csekély számú hívek tekintenek szét a fájdalom érzetével az általános romlás özönére, s míg keblük szellemi világában a képzelet szárnyain emelkednek oda, hol az isteni eszme eredetét vevé, addig a rideg való, mindennapi tapasztalatokból szerzett meggyőződés szomorú világánál kénytelenek leszállani a földnek porába, hol az isteni ige testté nem válhatik s emberek közt már helyet nem találhat.

Elmondjuk ugyan szaporitva, hogy az ige testté lett és közöttünk lakozik, ámde még a mult idők bűneinek sötét fátyolát sem kell félrevonnunk, hogy azoknak óriási hasonlataival találkozunk mindennapi életünkben, mintegy meghazudtolva az apostolnak fentebb idézett mondatát.

Szomorú a kép s talán merész is, mondaná valaki; „egy eszményi világban élő egyéniség kifacamadott észjárása”, mondaná az az anyagság embere.

Amde vigyük a képet tovább!

A bibliai magasztos elmének valódi értelmében vett hirdetői és harcosai ép oly földönfutók ma, mint valának a multban, — az igazságot úgy elnyomják ma, mint lábba tiporták hajdan; — a vallás nagy elveiből kifolyó felebaráti szeretet ép oly kiáltó szó a pusztában ma, mint volt hajdan, és nem egyéb egy, a világ minden téreire kiható üres hangnál, mely nem talál visszhangra sehol...

Mondjuk-e tovább? Nem bocsájkozunk részletezésbe, de e kép kiegészítésül oda

tesszük e setét vonást, hogy a mai korban igen sok pénzsóvár egyéniség, kiknek a természet rendje szerint apa és szülő volna a nevök, keblök istenének, a „mammonnak” áldozatul dobják a legnemesebb érzelmeket, a gyermek iránti szeretetet is.

Es aztán hirdesse a fenkölt szellemű tanítvány a hitnek vigasztaló szavait! — Kivel ott vigasztalást? Csupán a szenvedő.

S hol találja fel azt? Talán a szentegyházak falain belől?

Nem, és miért?

Mert most a szentegyházba az áhitatosság leple alatt feltűnni, divatos öltözeteket s a külső bájak ingerét mutogatni vágyók járnak el igen nagy számmal, de nem azért, hogy a szellem istenének áldozzanak, hanem hogy ott a képmutató farizeusok szerepét játsszák, a kebel, a szív nemesítése nemhogy nem fő, de még csak nem is mellesleges dolog.

A társadalmi élet sivár és ledér, mindenfelé az anyagi élvezek hajhászata az irányadó. A dusgazdagnál tovább való terjeszkedés, a terhebb napi foglalkozás, vagy dolog nélküli megélés mániája általánossá vált ugyanarra, hogy a háttérbe szorítja még a vallás iránti kötelemeket is.

A nemesebb szenvedély, mely a szellem világában keresné s találná gyönyörűségét, ma már ritka, mint a fehér holló.

Az emberiség keblében a nemesebb iránti szenvedély állati ösztöné fajult, mely csak akkor s addig pihen, míg szomszár némi enyhítve van: a szellem kincsének tárháza, melyből fény, dicsőség, jólét áradhatna, erkölcsi értelemben a házra és nemzetre, általában pedig az emberi társadalomra, — halomra dűl; s felépül ezerek romlásán egy iszonyu hajlék, hová a bűn fészkel be magát, és uralkodik bántatlanul; pénz és pénz benne a jelszó s a hiszékeny, nyerni vágyó tömeg beledobja utolsó fillérét, hogy annyival is kevesebb legyen.

S aki felszólal ez általános svindel ellen, azt képzelgőnek, rajongónak, vagy káncsomot keresőnek bélyegzi, s ha még hozzá egynehány ily szabadalmazott zsebmetezőre utalni mer: igen gyakori esetben a régi tanítványok sorsára jut, bére: üldözöttség lesz s futnia kell a bűn hatalma elől.

A henye, a kéjenc, bársonyban és borbiban uszik, henyelkedéseért s igen gyakran ostobaságáért ezerek keresményéből összegyűlt vagyomból gazdagon fizetik is: — míg a munkás, aki küzd, fárad és izzad, koldus gyanánt él, s még mellette a henye állatok megvetésében is részesül.

Azt mondják: hogy van egy jól rendezett állam, — ha igaz — melyet „Amerikának” hívnak! Azt is mondják; hogy ott megtanulták volna már azon megcáfolatlan igazságot: hogy a tőke a munka eredménye, míg viszont: a munkát a leendő tőke, s ezen elvénél fogva ott a henyelő ember meg nem élhet. — Szeretnénk e henyelő hadat oda áthe-

lyezni, had látnák meg: hogy míg itthon egy elaggott banya minden tiltakozás nélkül engedni őket csüngni elasztott emléjén, ott az élet delében levő delnő ily hitvány férgeket nem enged testén élődni, csupán azoknak adván életet, kik az életért az életerőnek fokozatos fejlődését segítik elő!

Es most végül, — habár pünkösdi elmélkedésünk tárgyától kissé eltértünk is, — visszatérünk annak alapeszméjére s azt a tanulságot vonjuk le, hogy ma minden annak kirívó ellentétét képezi, és e kirívó ellentét annál szembetűnőbb, minél többet foglalkozunk vele.

Látjuk ugyanis, hogy a maga egyszerűségében szerényen elvonult ember, — legyen bár szép lelki tulajdonokkal megáldva, — ritkán tud olyan állásra vergődni, milyent szép lelki tulajdonainál fogva nemcsak hogy megérdemelne, de azt kitűnően be is tudná tölteni; egy szélhajtó dandy, vagy egy tányérnyaló oly magasra jut fel, hova őt a legmerészebb képzelet sem emelheti; látjuk továbbá, hogy míg az erény és a becsületesség csak lassan sántikál kitűzött célja felé, addig a bűn és a gonoszság merész játékot űz, egész szabadalmat formálván önző céljainak elérésére s legtöbb esetben siker koronázza törekvéseit; s látjuk végre, hogy mindezen kirívó ellentétek, ha a közvélemény ítélőszéke elé kerülnek is, a felettük hozott ítélet csak egy elhaló hang, mely mindenütt siket fülekre talál, egyszóval: ma a törvény csak játszó labda a mi! — hatalmasaink kezébe, hogy azzal dobálódzva feltartathassák bűnös életüket, — de reméljük, hogy elfog jönni az idő, midőn egy erős és biztos kéz — akként fogja azt hátunkba dobni hogy elnémulnak utánna örökre.

Kivételes állapotok.

Csongrádvármegye új korszakot él a vármegyei tisztújítás óta, és Csongrádon minden kivételes állapotban jutott, — a társadalmi életet megromító vármegyei lap a „Szentés és Vidék” és annak méltó bajtársa a „Tiszavidék” mely a támadások ellen, legyenek azok bármilyen becsületbe vágók, nem szokott védekezni, hanem durvaságba mártott tollal véli a társaságához tartozó bajtársak bűneit leplezni; befolyása útján teljesen leszorította a törvényt és igazságot, mai napság minden ügy, oly módon intéztetik el, amint azt a „Tiszavidék” emberei érdeküknek megfelelőleg tartják; Ezen befolyásnak tulajdonítjuk azt is, hogy a rét felosztásból vissza maradt ügyek közül is, egy bizonyítvány kinyerésének ügye három évig hevertetett, míg végre, egy valódi n adatokat tartalmazó jelentés alapján, megtagadtatott annak kiállítás.

Nemkülönben ugyanazon befolyásnak tulajdonítjuk azt is, hogy Réti Ferenc, mint állítólagos birtokossági elnök panasza alapján f. hó 23-dikára több birtokos meglett

idézve, a rét felmérés, és kiosztásért köve-
telt mérnöki díjak megfizetése végett, és
a megjelent felek azzal utasítottak el, Lan-
tos Antal uram községi bíról megbízott
másod bíró által, hogy miután Réti ur nem
ér rá megjelenni, tehát majd máskorra fog-
nak a felek megidézteni. És miután Réti
Ferencet, a fasorok között bujkálódzva ló-
tárlatban lehetett látni, — ösmerve az itteni
állapotokat, biztosra lehet venni, hogy az
idézés csak tervszerű számítás szüleménye
volt; nevezetesen, azt hitték az illetők, hogy
a miatt; mert annyi visszaélés után, mint
amennyi a réteknél Réti Ferenc által tör-
tént jogtalan és illetéktelen beavatkozása
folytán eszközölt felosztásból származott, a
rétfelosztási díjakkal hátralékban lévő bir-
tokosok makacsodni fognak, és nem je-
lennek meg, s majd ezután némi felfang-
gal be lehet ellenünk hajtani a díjakat, de
miután számításukban csaladkoztak; tehát
nem volt más kitérés — mint ellopódzkod-
ni, és a törvényes eljárást kijátszani.

Van-e még Magyarországon hasonló
állapot, és bíróság?

Egy panasziott.

Üzenet a leckéztetőnek.

Alapos okom lett volna arra, hogy lapom előző
számában méltón és érdemszerint reflektáljak a
„Tiszavidék” 11. számának személyem ellen irá-
nyuló s a tisztességes emberek körében általában
mély és méltó felháborodást keltett fenyegetésére.
Rá kellett volna mutatnom, hogy mennyire fajultak
már el az erkölcsök ott, hol nem állanak a nyil-
vánosság színe előtt fenyegetődni azzal, hogy va-
laki torzul korbáccsal akarják megtámadni. Meg-
kellett volna mondanom, hogy mily hiúval vannak
a tisztességes feleknek, a komoly tárgyilagos
érveknek azok, kiknél az orvítadás és korbács-
csal való nyilvános fenyegetőzés képezi a legfőbb
és minduntalan használatba vett argumentumot; s
kellett volna még sok mást mondanom, mi kellő
világításba helyezte volna a „Tiszavidék” közvet-
len környezetének megvetésre érdemes-
ténykedéséit. De én ezt nem tettem. Nem
tettem azért, mert mélyen a tisztesség alatt állónak
tartom azt az éretlen suházkodást, mely az ily-
működésben passzívuskodik, sokkal
mélyebben, semhogy azt figyelemre is méltatám,
nem tettem továbbá azért, mert a közönséget is
óvni akartam attól, hogy elítélje a kritikát nem tü-
rőleggel foglalkozzam; s nem tettem végre, mert a
„Tiszavidék” szerkesztőjeivel lapjuk 11-ik száma

megjelenése napján, hogy úgy mondjam békét kö-
töttünk arra, hogy jövőben a személyeskedésre ve-
zethető dolgokat lapjainkból kizárjuk. Megvallom
őszintén, magam is elítéltem azt a komoly hivatás-
hoz egyáltalában nem illő modort, amiért lapjaink
a legnagyobb időben fölvettek s minden számon ke-
resztül következetesen használtak. Elítéltem igenis,
mert tudom azt, hogy a lapok komolyabb s neme-
sebb ügyek szolgálatára, fontosabb célok érvényes-
ítésére hivatják, mintsem arra, hogy egyesek vagy
épen a szerkesztők személyes ügyei, érdekei har-
cának küzdterétől szolgáljanak. És azt tudva, s látva
az eddig folytatott ádáz küzdelemnek minden kör-
ülményeiben sajnálatos hátrányait: örömmel töre-
kedtem arra s fogadtam azt, hogy a személyes
harcolnak mindig tápot adó „Tiszavidék” s ezáltal
a harcba belekényszerített „Csongrád” között béke
jöjjön létre s ne legyenek a lapok kénytelenek ere-
jüket a végeredményében nem is tudni mily végze-
tessé fejlődhet, de minden mozzanatában is csak
a gyűlölséget fokozó személyes tusakban elfecsé-
relni, hanem összpontosítsa mindenike a rendelke-
zőre álló erőt arra a mire kell: a társadalom, a
város java, a közérdek munkálására. Én a békét
megőrizni városunk java által parancsolt egyetértés
érdekében a legkomolyabban szándékoztam s ez is
egyik indoka volt annak, hogy a „Tiszavidék”
11 ik száma brutális fenyegetését a „Csongrád”
előző számában megjegyzés nélkül hagytam. Ha a
„Tiszavidék” vagdalódzó iker-szerkesztői szintén
komolyan vennék hivatásukat, s bírnának annyi
józan felfogással, hogy állatúnak, miszerint esztelen
tusakodásuk csak a közbékére hat zavarólag; mi
sem lett volna nekik könnyebb s tanácsosabb, mintha
lapjuk utolsó számában a személyes vonatkozások-
tól ők is eltekintenek. Ámde ők ezt nem akarják
ők a békességet nem kívánják. Mert hát abban
hagyták-e ezen jó urak a személyeskedést? Nem!
Sőt ellenkezőleg a „Tiszavidék” legutóbbi száma
Hösz utca cíken keresztül a tőle csak telhető kihívó
banggal tüntetőleg ismét személyemmel bibelődik.
Felteszem a cikk érdemes irójáról, hogy elég sze-
rény elhinni azt, hogy az ő véleményére én vajmi
csekély súlyt fektetek s így épanséggel közömbö-
rám nézve az, mit ő kelme az én egyéniségemről
ősmereiteim, igazság szeretetem, stbről regélget. Erre
bát nincs is, mit szólom. Ha őt az Ég az ősmo-
reték oly nagy tömegével áldotta meg, hogy többre
szüksége már nincs, ám érje meg vele! De hát azt
hiszem ezt világgá kürtölni ép oly nevetséges, mint
amilyen szerénytelen dolog. S ha egy ősbírt ifjú azt
képzeli, hogy ha cikkében „Luthert” s „Martialt” idé-
zi; ha derekasan szájkodni tud s cikkeit frázisok-
kal telőtűni képes, akkor ő már valami regeteg

A „CSONGRÁD” TÁRCZÁJA.

A velencei oroszlán.

Folytatás. (5)

— Igen; mert miadéz nem képes felejtetni ve-
lem borszasztó rabszolgaságomat.

A gróf szótlanul és komoran maga elő tekintve
állt néhány pillanattal, ezután gunyos pillantással,
melybe gyűlölet és harag vegyült, fordult a nőhöz
s hidegen válaszolt:

— Néhány perc előtt őrzőgőnek hittem önt.
Csalódtam. Az őrzőgő, ki a kézszerkabátot érde-
melné, én vagyok, és, ki életemet kötöttem az öné-
hez, ki örökségemet, ősem jó hírnevét tettem koc-
kára... S mégis Lorenza! ha e percben kezemet,
sevemet kívánod, mindkettőt örömmel odaadom
neked.

— Sem az egyik, sem a másik után nem vá-
gyódom, — felelé a hölgy határozott hangon.

— Lorenza! Az én őrzőgősem még ennél is
megyobb; borzadok a gondolatától, hogy holnap el-
kell vesztenem téged! — Jól tudom, hogy egy el-
kéjesztett ur nő hajlamos, a nép egy alsócsózy
sorru fia iránt, nem lehet egyéb, mint szalmatűz,
hová éz! m muló lángja, búvájos álom, melyet
késégszerű ébredés fog követni. — Te szereted
Pepét, a sajkást, s többre becsülsz egy Pambullisó
giztát. Helyes! A gróf rut arcu, az ötven éven túl

van, nem szelleműs, hangja rikácsoló, messze áll
Pepé, a nemes vérből származott sajkástól; és mégis,
bebizonyítom neked, hogy az eltasztott, a meg-
vetett gróf olyan áldozatra képes, melynek határa,
melynek párja nincs.

A hölgy bámulva tekintett a grófra.

— Figyelj hát rám, — folytatá a gróf. — Te
szereted Pepét, látom, megfoghatom; — Pepé szép
nemes vérből származott, szemé bájos, alakja csá-
bitó, ámde ezen Pepe szegény. A föld legszebb lo-
vagja lenne, ha őseinek selyem kötőcsé hordhatná.
Ha egy palotával bírna, például Lyonnel, mint ez
itt, melynek falait felépíteni, díszítvényeit kijavítani
festményeit megújítani, cimereit helyreállítani le-
hetne; — ha kardja volna, hogy vitézségeivel
szembeszállhasson, — mert leadaek vetélytársai,
miután te szereted őt; — ha pénze volna, hogy
egy összeget vesztethetne; — Olaszország hőse,
Velencei oroszlánja, a farszolgák hálaorta lehetne.
Mily felséges bálvány lenne szemlélni titeket, kik oly
ifjak, oly szépek vagytok, midőn karöltve, a boldog-
ság mosolyával ajkalkodva s gazdagság büszkesé-
gével homlokotokra, egy aranyozott sajká lágy par-
auin rügamátok magatokat! Valóban pompás lenne
ha szeretné egymást, valamely csillogó éjelen
fényben uszó paloták erkélyén mutatgatnátok ma-
gatókat a felséges kötözésű néprinek s ezek
ezer hangu „bravo”-val üdvözölnének titeket!...

netovább tódos: azt az ifjut én e kellemes áb-
rándozásban nem zavarom.

Hogy cikkiró mért hozakodik újra elő s mit
akar a már ezerszer kikürtölt ollózási mesével azt
sem kutatom. Egyéb hiányában hadd lovalogjon ezen.
Mindössze csak annyi, amit cikkirónak mondani
akarok: hogy kövesse meg magát s mást ő nelec-
késtessen! Nem illik az ő hozzá! A kinek magá-
nak is szüksége van rá nem adhat másnak leckét!
S hogy az a leckéztető ur maga is nagyon rászor-
ul a leckere... no arról meszöljon ajaknak,
Dr. Csongrádi Gábor.

H I R E K.

— Boldog ünnepeket kívánunk szives olva-
sólóknak.

— Községi képviselő testületünk rendes tava-
szi közgyűlést f. é. május hó 27-én d. e. 9 órakor
tartja meg.

— Közigazgatási bizottsági ülés Csongrád vár-
megye közigazgatási bizottsága f. hó 28-án d. e.
10 órakor tartja e havi rendes gyűlést a várme-
gyeház kistermében.

— Kinevezés. Steingassner Imre kir. segéd
mérnököt, ki környékben huzamos ideig tartósko-
dott s városunk árvédelmi ügyének valóban sok
hasznos szolgálatot tett, a m. kir. földmívelésügyi
minister a napokban a m. kir. folyammérnöki hi-
vatalok személyzeti létszámába kir. mérnöké ne-
vezte ki.

— Ministeri biztos a földmívelési minister ar-
ról értesítette vármegyének törvényhatóságát, hogy a
vármegye több területén elhatárolt sáskák
iránti munkálatok vezetésére Dr. Fiath Miklós mi-
nisteri osztálytanácsost nevezte ki ministeri bizto-
sul. A ministeri biztos már le is érkezett s Szeged-
en és Hm. Vásárhelyt a kelő intézkedéseket meg
is tette.

— Káldor Ignác Lajos, ki Szilberleitner Fe-
renc helybeli gyógyszerésze, mint segéd sok ideig
volt alkalmazásban, mint értesültünk nemrégiben Uj-
pesten az izraelita vallásról a rom. kath. vallásra
tért át, s ugyanakkor s ugyanott nőül vette Vig
Róza kisasszonyt.

— Csongrádvármegye törvényhatósági bizott-
ságának 1890. apr. 30-án s folyt. tartott közgyűlése
98. számú határozatával Csongrád nagyközség ré-
szére a községi számvizsgáló gyűlések elnökvé:
Sima Ferenc szentesi lakos neveztetett ki.

— A Vidre és Gátér erak fokozatos levese-
tésére vonatkozó tervek és m. éirás az 1890. évi
június 1-étől 1890. évi július 1-éig terjedő 30 napon
át Csongrádvármegye alispáni hivatalában közzem-
lére tették ki. Az engedélyozási tárgyalás 1890.
évi augusztus 4-én d. e. 10 órakor fog Csongrád
nagyközség tanácstermében megtartatni.

— Kert megnyitás. Ma délután szép ünnepély-
ben lehet részünk. Ekkor megy végbe ugyanis a
„Polgárikör” díszes kertjének ünnepélyes megnyitása.

— Rendőrségünk figyelmébe. A nép kert, mely
a „Polgárikör” oszmos kertjén kívül ugyszólván egyet-

— Hüllgass, sátn! — vágott szavába Lorenza
felindultan, — ha megboszulni akarod magadat azért,
hogy szerelmedet visszautasítottam, ez nagyon is si-
került; koblomban kiálthatlak vágyat gerjesztettél
kizos és hatslom alatt, hogy azokat Pepém lábaihoz
rakhassam. Távozz tőlem, sátn!

A gróf felkaczagott.

— Te feleded, — mondá, — hogy a leggaz-
dagabb ember vagyok Flórencben.

— Nos aztán?

— Nos! Az én vagyonom a tiéd is. Ha nem
akarsz a szeretőm lenni, ugy maradj testvérem. Osz-
tozzunk meg testvériesen. Állítsad helyre e palotát,
Pepéből, a sajkásból, csinálj Pepé grótot, ezután
szerezd őt, ha ez ohajtásod. Ea visszavonulok, mo-
solyogni fogok, midőn sirnom kellene, titkolni fo-
gom szavadésimet; s miután mindennek vége sza-
kad a világ, a legforróbb szerelemnek épen ugy,
mint a leglángolóbb gyűlöletnek; éltetni fog azom
remény, hogy jövend egy nap, melyen megszüsz
lángotai P péért, kit most imádsz és szeretsz fogsz
egzem, ki irányában most mindeat és ellenszemet
hordsz szivedben.

— Gróf! — válaszolt Lorenza megborzadva,

— ez imádt csálódságon alapuló egyezés voltam
mert én Pepét örökké fogom szeretni.

— Oh! ez nem baj!

— Az én ajkálata tebat.....

len egy szórakozást nyújtó és tüdőgyógyhelye közönségünknek máholnap már teljesen visszariasztja magát a sétálás után vágyódókat. A nyugati oldalon fekvő udvarokból ugyanis oly kellemetlen bűz csap át, hogy az arra felé sétálóknak valóságos nudit okoz. Kérjük rendőrségünket, hogy ennek megszüntetése iránt s ü r g ö s e n intézkedjék.

— Esküvő. Fekete Sándor polgártársunk f. hó 22-én vezette oltárhoz N. Kátai Urbán Istvánnak kedves leányát Agnest. Boldogságot kívánunk az új házaspárnak!

— Czapek György „a nagykörsői zene kedvelők egyesülete” által a napokban Nagykörösi karnaggyá hivatott meg. Czapek a meghívást elfogadván városunkból — hol hosszú ideig, mint zenetanító és karmester működött már legközelebb elmegy, hogy elfoglalja új állomását.

— Gyermek kiállítás. Szentesen holnap történik meg a „csongrádmezei orvos gyógyszerész egyesület” által rendezendő gyermek kiállítás ünnepélyes megnyitása.

— Keresztelések. F. hó 11-én szentelte fel Agocs János kerületi esperes ur a félegyházi és esztergomi sarkán — egy jámbor házaspár által — emeltetett új keresztet; A szenteléshez bugzó plebánusunk föltisztelendő Hegyi Antal ur maga vezette ki híveit.

— A polgári kör ujjonnan berendezett díszes helyiségében mai napra, társas vacsorával egybekötött kertmegnyitási ünnepély rendeztetett, melyre midőn a kör tisztelt tagjai lapunk útján is meghívatnak, jelezhetjük, hogy vármegyénk székvárosából is az ünnepélyt emelendő, többen fogják a társaságot látogatásuk által szerencsésíteni.

— Tiszába fullt. Hajdu János ármentesítő gátcső fia Ferenc f. hó 11-én fürdőküszében a Tiszába fullt. A gyermek több társával együtt fürdött a egyik társas által csupa játékból megilletve úgy bukkolt le a vízbe, hogy a habok által rohomon sodortatván el. Kiűszni többé nem tudott. Társai megrémülve vitték a hirt a szerencsétlen gyermek szüleihez. kik menten a szerencsétlenség színhelyére mentek, de a gyermeket kimenteni már nem tudták. Holttétét a víz csak egy hét eltelte után dobta fel. — Kátai János helybeli lakost folyó hó 23-án Győrfele mellett a Tiszában halva fogták ki a halászok. Hogy a szerencsétlen véletlenül fullt-e, vagy önként ugrott a Tiszába nem tudni; de beszélnek, hogy rajta a legutóbbi időben elmezavar tüneti mutatkoztak s alighanem zavarodottságában önmaga ment a haláshoz.

— Folyó hó 18-án a népkerti arenában nem kis ijedség történt. A lámpagyújtogató ugyanis egy ott idős gyermek nyakába gúfát dobott, mielőtt annak ruhája lobbott vetett. Persze volt nagy ijedség a rémült. Szerencsétlenség is történt volna, ha a jelenlevő Ehrlich Laura ovónőnek a gyermek ruháit letépné menten nem sikerült.

— A szabócsvarmeggel rémes rablógyilkosság. Szabolcs vármegyében egyik virágzó nagyüzemében: Bud-Szat Mihályon történt meg f. hó 19-én este fél 10 órakor, hogy rablók lopóskodtak be, az Eszalári pőr esetéből érőltsége és igazságszerteretéről oly hírnevessé vált törvényszéki elnök: Korniss Ferenc lakásába és a kastély tulajdonosát, gazdagságáról és különködéséről egyaránt híres,

— Egészen komoly!
— Tehát nővére vagyok önnek?
— Igen!
— Az ön vagyona az ön vagyonom?
— Végy kizeseimből, annyit, a mennyi neked tetszik.

— Tehát csakugyan áll az egyezés?
— Biztosillak róla egy nem-s ember becsület-szavával.

— Jól van! — szölt a hölgy nevetve, — ön meg van lopva, gróf; mert Pepe az enyém marad örökre.

— Meglehet egy holnapig sem! — válaszolt a gróf fagyosan, miközben pokoli mosoly lebegett ajkán, mely mosoly gyűlöletet és bosszuvágyat tükrözött vissza. Lorenza eliszonyodott volna, ha észreveszi.

Pepe, a sajkás, mogorva gondolatok között távozott volt el, kedvesének, Mariettának képét idézve lelke elé.

Miad hasztalan! Még sajkája a csatorna sötét hullámaiba tova uszott, még emlékezete Mariettának fűrtös fejcsakéja s üde ajkainak lüszös mosolyánál tévelygett, addig úgy tetszett neki, mintha egy sötét árny tolakodnék kettőjük közé, miután az éj homályában két csillag, gyújtó szem függene rajta, miután egy ábrándozó, remegő hang sütiogya körülötte, mely neki reménytelen jövőről regél.

a 83 éves Dugály Gusztávot, az elnök nejeinek nagybátyját, az emberi érzést megrendítő kinsások között meggyilkolták és kirabolták. Noha a csendőrség a leglásább nyomozást folytatja, a rablóknak még a mai napig sem jutottak nyomába. Elszomorító jelensége ez közbiztonsági állapotainknak és mély részvétünk kíséri a haza és trón szolgálatában oly kiváló érdemeket szerzett öreg urat utolsó útjára és fájdalmas érzésünknek adunk kifejezést a veszteség és bánatalom fölött egyaránt, mely a nemes uri családot sújtotta.

— Rendkívül érdekes kirándulás. A bécs-berlin hamburgi kirándulás ötven tagú rendező bizottsága már véglegesen megállapította az utazás programját. E szerint a kirándulás tizenegy napig tart. Julius 10-én indulnak Budapestről külön vonattal Bécsben két napot, Berlinben három, Hamburgban két napot töltenek. Egy nap esik Potsdamra, a többi idő utazásra. Megjegyzendő lévén, hogy éjjeli utazás nem lesz. Hamburgban, a 11 ik napon véget ér a kirándulás. A kik akarnak innét átmenetnek a közeli Helgolandba vagy más tengeri fűrdőbe. Réssz vehetnek a rendezőség által szervezendő dán- és svédországi folytatásos s igen olcsó kirándulásban, vagy visszafordulva utaznak haza Dresden, Prágán, Brunnón keresztül kitérőt téve Karlsbadba s Marienbadba. A jegy másfél hónapig lesz érvényes. A kirándulás részvételi díja 85 frt, melyben másodosztályú utasok Budapestől Hamburgig és vissza, továbbá 11 napi első rangú hoteli lakás van érve. A kirándulás sártkörű, csakis meghívottak vehetnek részt. Kik meghívóra igényt tartanak, azért szerkesztőségünkhez is fordulhatnak Készeletet felvilágosítás különben Dolinsy Gyulánál szeresethető (Budapest, kecskeméti-u. 13.) A kiránduláson nők és családtagok is vehetnek részt. A résztvevők száma korlátolt, miért is előszerű a díjat mielőbb beszoigáltatni. A kirándulókat egy Bécsben, mint Berlinben és Hamburgban ünnepélyesen fogadják. Mindenütt külön fogadtatás és kalauzusi bizottságok alakultak. Sőt a kik Stokholmig elmennek, ott is szép fogadtatásra fognak találni, sikerült a rendezőbizottságnak a távoli ponton is tekintélyes összeköttetéseket szerzeni. Bécsben Spiegl Edgár hírneves napilap szerkesztő s a Cocondia iröz-kör elnöke áll a mozgalom élén It a gazdasági kiállítást és a város nevezetességét. Less ünnepélyes fogadtatás is. Berlinben az ottani magyar egyesület, és Lindán Pál hírneves német író által szervezett német fogadó-bizottság munkálkodnak vállvetve, hogy a berlini időzés minél tanulságosabb és minél kellemesebb legyen. Hamburgban pedig az ottani osztrák-magyar-egyesület működik a kirándulók érdekében. Szóval az ötven tagú rendező bizottság minden intézkedést megtart, hogy a kirándulás fényesen sikerüljön, mihez nagy mértékben fog hozzájárulni azon körülmény is, hogy a rendezőség egyik tagja már előzetesen kint tölött három hetet, s Berlinben mladeneket elintéztet és előkészített. Az ötven-tagú rendezőbizottságban vannak képviselők minden pártból, vannak hírlapírók s budapesti összes nagy lapoktól, továbbá tanácsok minisiteri tisztviselői, ügyvédek s egyéb előkelő állású férfiak egészítik ki a bizottságot garantiát nyujtva a kirándulás magas színvonalaira. Kik részt akarnak venni ez igen érdekes sártkörű kirándulásra és meghívóra

Ez árny, e szem, e hang az idegen, az ismeretlen hölgy volt, kit ép most hagyott el, s kinek puha karja néhány perc előtt az ő karján nyugodott.

Pepe kikötő sajkáját a Márk-tér partján, az utas a „Rialto del volt” utcába sietett; ama sötét utcába, hová a nap sosem hat. Az öreg Bartolomes sítáján akart kopogni, hogy a varázs elől, mely őt üldözté, Marietta ártatlan karjai közé meneküljön, ámde a ház küszöbéhez érve, térdei roskadozni kezdtek s kezei tohetetlenül csúngtek alá. Haborzott; végre a nélkül, hogy a sznette ajtó zörgött volna, fejét elfordítá és tovább ment.

Tört szívvel, sohajtozva és egész testében remegve érkezett lakására, egy parányi padlásszobába, oda, hol eddig oly boldogam élt, anélkül, hogy őseinek ragyogó múltját irigyelné, a nélkül, hogy szerény jövője felett aggodott volna. Midőn szegényes ágyára rogyott, midőn szemei a piszok kopár falakon révedeztek, ama falakon, melyeket Marietta szereime bájoslábakká tett, hogy sem amaz aranyhímzett szőnyegek egykoron őseinek palotáját, — ekkor ama fagyos, ama hideg undor foglalta el melyet az emberben a nyomor látása szokott keltetni; fájalmassá kiáltott fel:

— Oh atyám, atyám! ki adja vissza nekem fényes örökömet?

Szegény Pepe! kizos agyremekkel telt ójszaka várakozott reá!

(Folyt. köv.)

igényt tartanak, de tévedésből még nem kaptak, annak kieszközléseért, mint fent jeleztek szerkesztőségünkhez is fordulhatnak; a budapesti rendezőbizottság által, módunkban áll külön — meghívókat küldetni.

— Beküldetett. Csodáljuk a városi előjáróság azon figyelmetlenségét, — bár a városnak egy tekintélyes tisztviselője által barátságos uton figyelemstelve lön — hogy legalább a város belterületén nem tiltja be közbiztonságra: a minden tekintetben veszélyes lövöldözéseket, a veszedelmes madárpusztítók flóberozgatásait, kik között vannak oly figyelmetlenek, hogy lövöldözések közben nem érik fel észsrel, hogy az éppen ott elhaladókat mily veszélynek tessik ki, különösen a legujabb szerkesztői flóberrel, mely oly erősen hord, hogy 50 lépésnyi távolságról a 2° cm. vastagságu deszkát átlukasztja. Ugyanis egy multkori lövöldözés alkalmával egyike a flóberozóknak (kinek szintén legujabb szerkesztői flóberja van s hogy meg ne rosszadódjék a szoba nyitkos falán, a fiatal urnák rendszer foglalkozása a veréb és különféle hasznosabb madárkák pusztítása, ezt bizonyítja a kalapja mellé tűzött: Harkály, Csalogány, Sárga rigó, stb. szárny) midőn a piacközépen egy földön ülő verébre lött, hogy azonban a golyó nem talált, a földről visszapatnván s egy arra haladó éltas polgártársunkat lábáo zértette meg, aminek én is szemtanúja valék. S a másik flóberozó ur pedig, ki csak a pudli mellől szokta ezélba veuni a boltja előtt szedegető galambokat, anélkül, hogy kiállna az ajtóba, figyelmessé lenni arra is, hogy: vajjon, nem-e jön-e pillanatban ott valaki, midőn ő az ártatlan galambkát ijjeszi; mert hogy meg nem lövi: az bizonyos, minthogy sültén nem reptél a szájába. — Felteszem tehát azt az érdemes előjáróságról, hogyha okulására több esetet fel nem hozok is, ebben intézkedni fog. St.

CSARNOK.

Valami a párbajról.

Minden nemzetnek van valami speciális bünye, kórsága. De nincs azért kizárva, hogy azt más nemzet el ne prifitirozhatná tőle.

Mert a bünye, a vétek ragadós. Ma itt üti fel hidra fejét s holnap már máshol szed magának áldozatokat, s bevonja őket egy elszakíthatlan hálóval, a melyből soha ki nem szabadulhat.

Az ily átszarmazott bünye, még is csak egy nemzeté.

De van egy kórság, mely nem egy népé, nemzeté, hanem az egész világe. E kórság, e „nemzetközi” mánia, modera nyelven: gyilkosság.

Mert ezt csak annak lehet nevezni. Ha egy gyilkos nyilvános nappal nagy néptömeg előtt megüli ellenségét, elfogják s ha saját életével esetleg nem is, de hosszú évekig tartó börtönnel lakol vétkéért. Ha egy ugy nevezett gentleman négy, esetleg hat ember előtt szur le, vagy lő keresztül egy másikat, annak dicshymnust zeng a világ s megkoszoruzza a rettenethelen párbaj hőst. És ez nem gyilkosság, hanem párbaj, mert ez tanuk előtt ment végbe.

Hát hiszen az az utcai gyilkos is tanuk előtt szurta le ellenségét s míg ezt a tömeg közmegegyetése kíséri sötét börtönöbe, amaz előtt megnyitnak a fényes salombok sítájai s mindenki sítut tömjénezi a lovagias, bátor férfinnak, ki ember társának kibuggyanó piros vérével locsolja le átkos, tüzes szenvedélyét.

A nők kacér mosollyal akarják meghódítani magoknak a hőst, a férfiak pedig halkán süttogva, lopva tekintenek reá s irigylik...

Ha az ily lovagias ügyben ellenét agyon durantó ur, felemelt fővel, büszke mosollyal sétál le s föl az utcákon, mindemitt titkos süttogás kél nyomába, mindenki megnézi, lesi, és sugja tovább „ez ő, — ez ő,” senki sem kéri s tudja mindenki, hogy miről van szó, s ki ez az „ő.”

S a gentleman utain kíséri az egész város bámulata, csodálata.

Ha az elnök büntető igazságszolgáltatás egy pár hét, avagy hónapra elítéli, mily általános részvét, mily sajnálat kíséri börtönöbe, a mely miből áll? Csakosaa berendezett szoba, puha pamlag, kellemes fotelok, könyvtár, melyben az érdekesebb-érdekesebb könyvek vannak felhasználásra: gúntum talia.

Itt tölti le a delignens „veszég fogaagát s midőn eljön az idő, hogy kiszabadul, mindemitt óváciokba rézesedik, mindemitt öröm kifejezéseket hall.

Ha pedig az a gyilkos hosszú-hosszu évek után kikerül igazán nehéz rabságából miat tér ki

minden ember előtt, utálattal tekintve rá, a mily megvetéssel suttozzák: „ez ő a nyomorult gyilkos.” Pedig ez megölt egy embert, és a bálványozott seladon is megölt egy embert.

A párbajnál is tapasztaljuk a „tempora mutantur” igazságát. Változnak az idők s véle az emberek.

Hajdan a párbaj Isten ítélete volt, hajdan két ország győzelmét, vagy bukását döntötte el a párbaj; és ma?...

Vigyázz, nagyon vigyázz, hogy valakinek lábára ne lépj, mert ez „vért kíván,” vigyázz, hogy sebesebben menve valakinek bele ne botolj; mert az párbajra hív, s lehet, hogy holnap már életeddel fizeted meg ügyetlenségedet.

Napirenden vannak a „lovagias” ügyek „becsületesség” miatt, megverekednek érte életre, halálra, s ha keresztnak a becsületet?..... de hát hiába ez most a divat.

Akinek manapság párbaja nem volt, az nem is férti, arra a nők nem is néznek s a férfiak száma mosollyal, ajk bigyesztéssel tekintenek le rá.

Próbáld meg egy kihívó félt s véle együtt a párbajt visszautasítani. Holnap már közzsájon forog neved megvetéssel ejtik azt ki; holnap már hírlapok ktrtölik szerkesztés az országban, hogy „N. N. gyáva ember, lovagias elégtétel adásra képtelen,” és te el vagy temetve.

Ideje volna már nálunk is üdvösen reformalizálni ezt a dühös mámiát, elejét venni mindinkább elterjedésének, mert bódolól nem hogy fogynának, de inkább szaporodnak.

Ideje volna már oda kiáltani, hogy: „eddig s ne tovább,” mert kívánja ezt a moralitás elve, de kívánja az ország, a nemzet köz érdeke is!

Halász Ödön.

Első szerelem és annak párbaja.

(Vig elbeszélés.)

... Nos uram, ha ígéretéhez hiven hely áll szavának...

— Csupa fül leszek asszonyom.

— Akkor elmondom önnek leánykori első szerelmem és az általa szűt párbajt, melynek érdekességét előre garantírozom. Megtanulhatja belőle azt, hogy nekünk asszonyoknak Amor már életünk kora hajnalán megtagadta azt, a mit magoktól férfaktól elég kegyetlen volt megtagadni, t. i. tehetséget a bonyolódott események előidézésére s a hajlamot az az okon való nevetésre, — mondá Etelka a legszebb asszonyok egyike, ajkán a biztos hatás tudatában pajzán mosollyal.

Hogy azonban a múltamról fellebbentett fátyol mögötti kép emléke sértetlen maradjon, elvárom öntől lovagom a siri hallgatást, egy szóval a diszkrétitást követelem.

— Legyen e tekintetben nyugodt asszonyom, mialatt előre örültem egy Csarnoknak feldolgozandó anyag alkalmasságán.

— Kívánjon Nagysád merészebbet, nagyot mondani, — illetve hazudni, — hévteljesen, lábai-

hoz rakom földi üdvöm romjait, hogy tapodjaelvégtépp azt, amit kegyetlen volt feldolgozni... boldogságomat — zengem lágy naphyr susogással, halálra, mint néma éjbe búvájos fülemile zokogja bá; énekét.

— Ejh! maga javithatlan!

— Inkább gyógyíthatlan, nyögém keserveesen, s ha ily kegyetlen kőbányával bánik velem nem javul és gyógyíthatok meg soha, titkon fogja lép-teit kísérni rombadólt boldogságom, mint utazót az árnyék... elvesztem magamat... katonának megyek, ha mindjárt 14 napra is, úgy hogy csak „bucsuzni” jövök vissza, legalább azslatt az idő alatt nem fog kinozni, vagy embert keresek elkereseredtet, ki oly csalódott és életunt legyen, mint magam, kivel összetűzve — zsebkendőről vivandok párbajt, hogy a küzdőterem holtan maradván, nevével ajkimon leheljem ki lelke, — auditám a szó-áradatot az Etelka hallgatása által nem zavart balszemteli légbe, leve a szavaim által keltett hatást, mely a csongrádi gyorsvonal lassúságával látzott közeledni.

— Látom magával birni nem lehet. Csalódik, ha azt hiszi, hogy szavai igazságának már egészében hitelt adok, nem mondom, hogy részben nem, s hogy a hazának egy üngyilkos ifjában pótolhatlan vesztesége ne legyen, megmentem önt, s részben hiszek önnek.

A csalfa körülmény jól idomul, gondolám, s a 8 ik és 9-ik borda között pedig vigan vicskándó sik az a kis bus darab, a mit szívnek hívják, — érzem magamban.

— S miután párbajt is emlegetett magát elvesztő eszközei között, hogy elmenjen a kedve a páros viaskodástól, első szerelmem keletkezését s az ebből való tréfa üzést mely egy phantommal vívott párbajban jutott kifejezésre, elmesélem, előre figyelmeztetem, ne hogy azt gondolja, miszerint én két jóra való fiatal embert fogok összeveszteni, s hagyom őket karddal vagy pisztolyal megverekedvén, felkötött karral vagy állott szívvel a csongrádi két lábnyi mély természetessaphalon sétálni.

— Oh! nem, ily rém dolgokkal nem foglakozom, el ő szerelmem s az annak kifolyásaként vívott párbaj csendes természetű, amennyiben nem történt meg soha.

— Ígéretemhez hiven elbeszéltem önnek, csak oly béműlő arcot ne öltözz, mint a föltésen a ki nem fizetett szürke kópönyegben sétáló vészbizott-sági tag.

— Tizenöt éves leánya voltam, midőn kikerültem az intézetből, — nem s közvetítő és tudakozóból — fejem csak ugy zugott a pszichologia, aritmetika, geometria, geographia, retorika, physica, stb. stb. észbentó dolgoktól, nem esoda, ha vágytam egy kis szórakozás után.

Nagyobb leányok társaságát keresve, irigkedve néstem őket, midőn udvarlók körül rejongták s kapkodták el a kottákat, könyveket, melyeknek nagyobb része fel sem volt vágva s lejtett vigan a sok Romeo a maga lengenádfelei Kották Zirzabellája mellett. Bezzg rém kisebbre — bá-

meglehető mérvű kihívással és tetemesi vágyással rendelkeztem — senki sem nézett, nem sugta fülembe egy seladon sem: „jőjjön kisasszony az Istenért, már két órája várom”... nekem nem volt senkim, sokszor kelt ajkam e bus kifakadásra: „egék! udvarlót, ha mindjárt ökölyit is.” Borzadtam még csak tudatától is annak, hogy a tükörből tanult csalhatatlan pozitívurák és alkalom adtán kellemes előtérbe helyezni gyakorolt tekinteteim tán kárba vesznek.

Alkottam magamnak egy ideált. Leendő imádomról feltételeztem azt, hogy magas, barna, szőke bajszu fog lenni. Toilette legyen: smarvas bőr nadrág, sötétkék rokk s hanyag eleganciával csapkodja sarbantyus eszmájának szarát és a mi mulhatatlanul szükséges gazdász legyen. Mert valódi chicke udvarlónak csak egy gazdászt tudtam képzelni. A névre nézve meg az volt izlésem, hogy: Béla legyen, mivel rögeszmémé vált az, hogy csinos, fesch gazdászt, csak Bélának hívhatnak. Mindezen tulajdonok megkoronásul azt is kívántam leendő lovagomtól, hogy párbaj viselt ember legyen.

Igy elkészülve ideálmom képszeleti fényképével, várván vártam, hogy nem fog-e az isteni gondviselés az én fényképembe is lelket lehelni, mint egykor szép Galathea!

Az isteni gondviselés nem késett.

M. jálison voltam, midőn ideálmomhoz teljesen hasonló fiatal embert pillanték meg.

„Jaj Istenem, csak bemutatnák!” — így magamban.

Vágyam pillanat mulva teljesült, jött a rendező, karján mosolyogva lejtett a leendő „Ö.” Mint égtem a vágytól megidudhatni, hogy „vajh ki ő és merre van hazája” és ime! zeng a rendező: „N. Béla, gazdász.”

(Vége köv.)

Szerkesztői üzenetek.

— D. K. és — sz. — n. Köszönjük. Ma hozzuk kértünk újabbat.

— P. A. Szeged. Verseit nem közölhetjük. Tessék valami szép irodalmi lapnak megküldeni.

HIRDETÉSEK.

BIRTOK ELADÁS.

Pusztá Istvánházán a gyalui csárdával szemközt fekvő **Ivánka-féle** jelenleg már per és teher mentes birtok — a venni szándékozók kívánsága szerint kisebb nagyobb részletekben eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál az eladás foganatosításával megbízott:

Bém József,
birtokos
ALBERTI-IRSAN.

A „CSONGRÁD” KÖNYVNYOMDÁJA

CSONGRÁDON.

Elvállal minden, a

könyvnyomdászat körébe vágó munkákat,

ugymint:

diszes számlák, jegyzékek és tudósító levelek, eljegyzési és esketési kártyák, izléses meghívók és tánczrendek, étlapok, városi és községi hivatalos nyomtatványok;

ÁRJEGYZÉKEK, CIM-, ASZTALI ÉS NÉVJEGYEK, GYÁSZLAPOK

táblás kimutatások, takarékpénztári mérlegek, időszaki és folyóiratok, hírlapok, művek, diszes kivitelű szalag-aranyozások,

lpar és kereskedelmi körlevelek, ügyvédi és irodai nyomtatványok, levélpapírok és borítékok cégnyomással,

FALRAGASZOK stb. stb. minden szín és nagyságban gyors, pontos, izléses és jutányos áron.

Ugyanitt a

C S O N G R Á D

cimű társadalmi heti közlöny részére előfizetések elfogadtak, hirdetések felvételnek.